

Sandpåseparet Karl Johan Rosenqvist-Li ndström och Carolina Petronella Linds...

*18 G Br. Rosenqvist-Lindström,
Karl Johan*

National Library
of Sweden

Folkliit.
Biogr.
(B.)
o

Sandpåseparet

Karl Johan Rosenqvist-Lindström

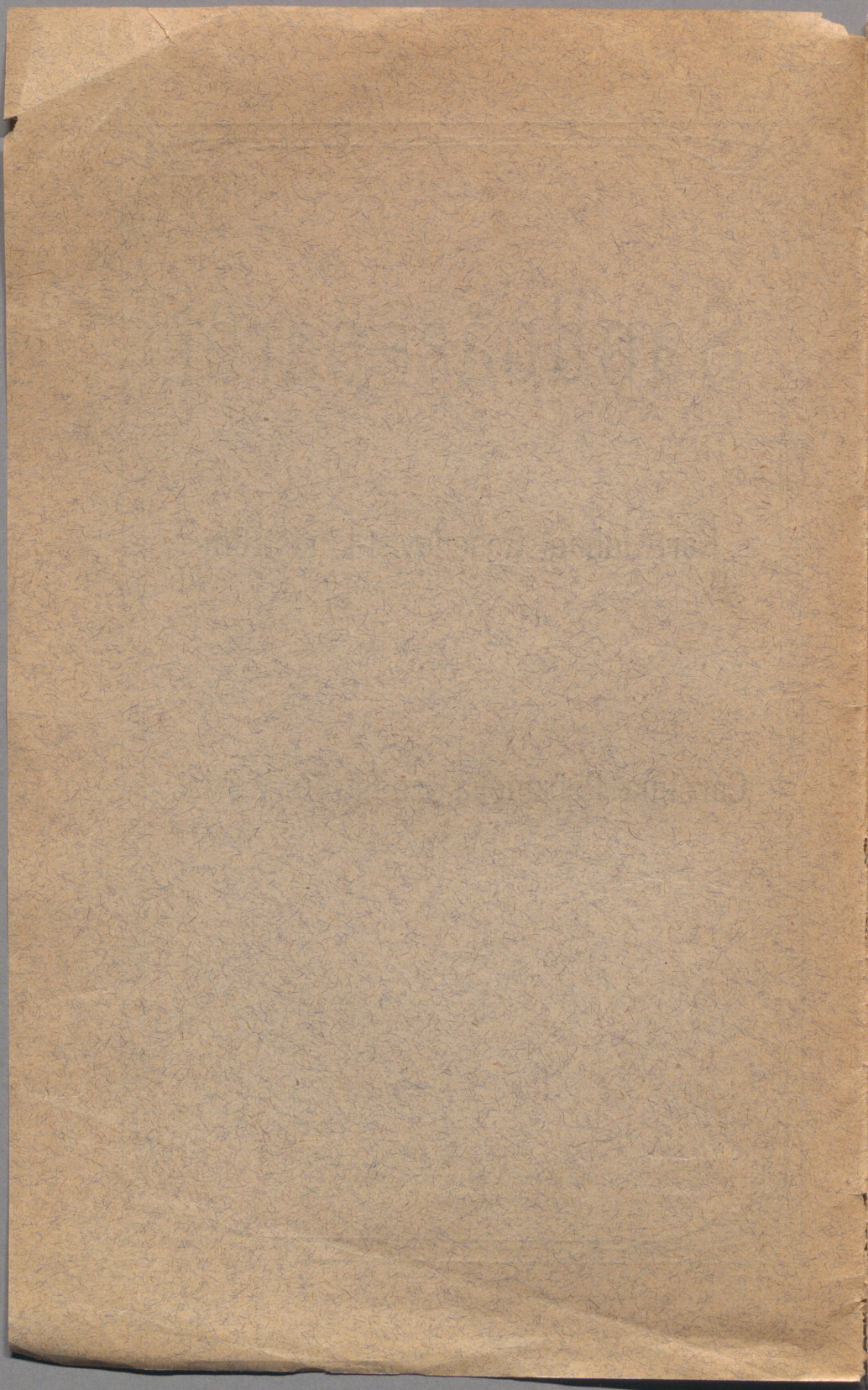
och

Carolina Petronella Lindström-Viqvist

alias Ida Pettersson-Rehn

1907
JOHN WOLDS BOKTRYCKERI
BORÅS.

Sandpåseparet

Karl Johan Rosenqvist-Lindström

och

Carolina Petronella Lindström-Viqvist

alias Ida Pettersson-Rehn

1907
JOHN WOLDS BOKTRYCKERI
BORÅS.

Sandstångens

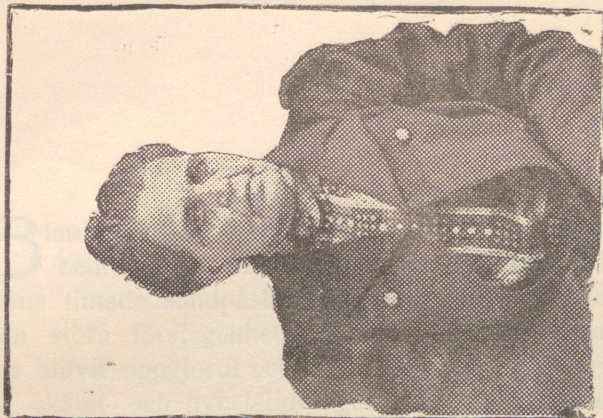
Karl Johan Rosenqvist-Lindström

och

Carolina Petronella Lindström-Vidvist

och hvar sitt Föreläsning-Förhållande

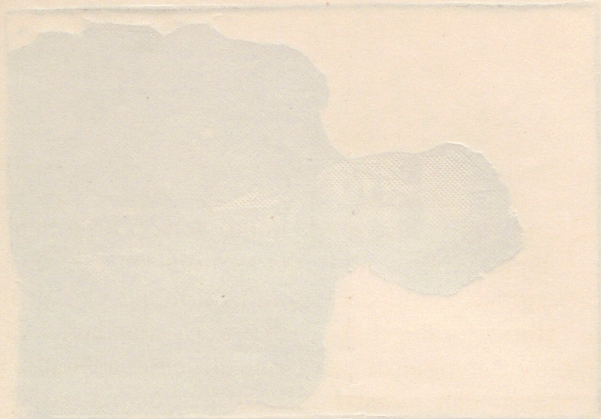

Karolina Petronella Lindström.

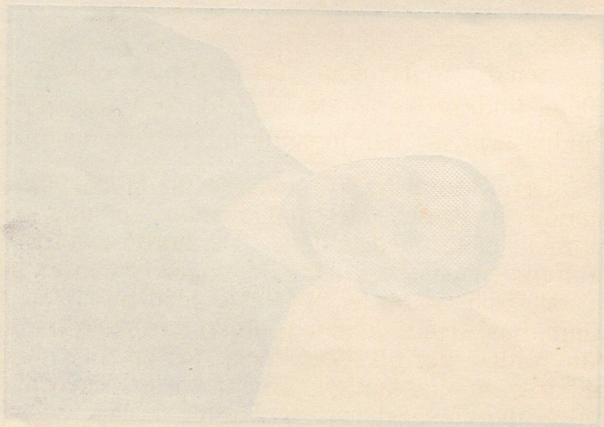

Karl Johan Rosenqvist-Lindström.

Королеу Ымчынэс Гүндэгийн

Хөг Төрүүг Бодолдугуудын

Bland de, i vårt land, under senare åren begångna bedrägerier, intar det, sommaren 1907 i Borgstena timade sandpåsbegrafningsdramat, på grund af den stora förslagenhet och fräcka djärfhet, hvarmed det blifvit uppgjordt och iscensatt, en enastående plats. Åt skämt- och nyhetstidningar har denna sällsamma, sorglustiga händelse gifvit rikligt stoff. För folket — landet rundt — har den utgjort en källa till nyfikenhet, öfverraskning samt löje; ty, att inom Sveriges landamären, hvaräst lifvet — i jämförelse till andra länder — förflyter tämligen lugnt, ett dylikt skurk-streck kunnat se dagen, hör till ovanligheterna.

* * *

Senare årens inom vårt land passerade, mäst omtalade tilldragelse — de begrafda och återuppståndna sandpåsarne — har följande inträssa historia:

Den 30 april 1907 anlände till Mollaryds anhaltstation å Borås—Herrljungabanan en man och en kvinna, båda medelålders. De hörde sig för om att få hyra en ensam villa. Då någon sådan ej fans att få och när paret ej nöjde sig med annat än ett ensamt hus, enär kvinnan skulle vara mycket sjuklig, hänvisades de till Borgstena, där en villa stod tom, tillhörig hr Fahlander. Denna förhyrdes och möblerades af hyresgästerna.

Mannen ifråga utgaf sig för att vara målerivärkmästaren Johan Rosenqvist-Lindström och kvinnan skulle vara hans hushållerska och heta Ida Rehn. Han

var en stor, groft bygd karl, med mörkt hår och korta, stubbiga ljusare mustascher samt något kopp-
ärrig i ansiktet. Kvinnan var af medellängd och mörk-
lagd. De voro oklanderligt klädda och lefde mycket
isolerade från traktens befolkning samt uppträdde
mycket höfligt och förekommande.

Båda kommo från Målsryd i Toarp och föredede
utflyttningsbetyg därifrån. De läto genast skriva sig
i Borgstena. Mannen sade sig nu syssla med förfat-
tarskap och satt jämt och skref. Han hade godt om
pänningar och betalte hyran i förskott till och med
juli månads utgång.

Så en vecka före pingst insjuknade hushållerskan.
Lindström uppgaf, att under den tid, de bodde i Måls-
ryd, hade hushållerskan störtat ned för en källar-
trappa och då bräckt ett refben. En läkare från Borås
hade då vårdat henne. Samme läkare eftersändes
också nu och konstaterade, enligt Lindströms uppgift,
lunginflammation, som kommit genom det bräckta
refbenets tryck å lungan. Det onda förvärrades. Kom-
minister Lönnerblad i Borgstena eftersändes oeh gaf
hushållerskan nattvarden. Hon hade då till prästen
yttrat, »att hon alltid känt sig dragen till Gud och
hoppades nu saligt få sluta sina dagar».

Då komminister Lönnerblad, efter att ha gett »Ida
Rehn» nattvarden stod i begrepp att lämna huset, till-
frågade R.-L. honom:

— Skall det vara en slant?

Detta yttrande berörde prästmannen pinsamt och
föranledde denne att skarpt fixera R.-L. Denne slog
då ned ögonen och såg än mera besvärad ut, då han
erhöll en tillrättavisning af komministern.

Så någon dag efteråt meddelade R.-L. att hans
hushållerska »aflidit».

— Jag har drabbats af en stor sorg, min trogna
hushållerska är död, sade han.

Kistan köptes från Borås, men det märkvärdiga
var att ingen anmodades hjälpa till med svepning af
liket eller styra om begrafningen. Allt gjorde R.-L.
själf. Detta väckte stort uppseende, isynnerhet bland
kvinnorna i grannskapet. Den ende, som anmodades,
var en stationskarl Svensson i Borgstena, hvilken
Lindström bad hjälpa sig med att lyfta »liket» i kistan.
Detta låg då mellan två lakan och endast fötterna

voro synliga. Sedan liket nerlagts i kistan aflägsnade stationskarlen sig genast, men uttryckte sedan sin förvåning för andra personer, att den döda kroppen var så böjlig och »det kändes precis som om den ej varit riktigt kall».

Dödsattest blef utfärdad af prosten Sundler i Fristad och äfven läkaren, som skötte den förment döda, lämnade dödsattest. I dödstacksägelsen, som upplästes i Borgstena kyrka, stod det angifvet att hushållerskan Rehn, som aflidit, var 38 år gammal.

Så ägde pingstaftonen den 18 maj kl. 4 e. m. denna, i mer än ett afseende ovanliga,

Begrafning

rum. Endast några manliga sockenbor inbjödos att öfvervara begrafningsakten. Som likbärare tjänstgjorde en landstingsman, en f. d. stationskarl, hyresvärden samt en handlande. Jordfästningen förrättades i vederbörlig ordning af komminister Lönnerblad.

Sedan jordfästningen ägt rum, aflägsnade sig dock ej Lindström, förrän dödgräfvarne fyllt gropen till hälften med jord. Han förebar för sitt dröjsmål vid grafven, att han ville betala dödgräfvarne. »För det vore alltid bäst att göra upp allting genast, för det vet ingen huru länge man lefver» — suckade han.

Begrafningsmåltiden var, tyckte bärarne, mycket enkel. Värden prisade »den aflidnas» förtjänster och dygder, såsom redlighet, flit, ordning och sparsamhet m. m.

Om begrafningen förtäljes vidare: Så t. ex. är i orten alltid bruk, att liken, innan locken påskrufvas, förevisas begrafningsgäster och bärare. En af de senare, som ej tål vid att se lik, drog sig ock något undan, medan, såsom han tänkte, förevisningen skulle försiggå. Någon sådan fordrades dock ej, trots misstankarna att ej allt stod rätt till, och Rosenqvist-Lindström föreslog den af helt naturliga skäl ej håller.

Då likvagnen kört upp för den rätt branta vägen till kyrkoporten, hade förmodligen sanden i påsen, trots det att densamma på flera ställen omknutits med snören, hvaraf historien om de många påsarna, något skridit bakåt. Ett par starka karlar buro vid fötterna

och ett par små vid hufvudet. Det hela tedde sig ungefär som en hårdt akterlastad skuta.

Vidare togs vägen till grafven norr om kyrkan i stället för söder om densamma, något som aldrig tillförne inträffat.

Ett par söndagar efteråt syntes Lindström besöka den dödas graf och gråtande återvända därifrån. Han gick klädd i svarta kläder, vit halsduk och cylinderhatt. Efter dödsfallet reste han ofta till Fristads station och tog in på gästgifvaregården därstädes, där han satt och skref bref.

Rykten

hade emellertid kommit i omlopp, det ena svårare än det andra. Dessa voro dels att Ida Rehn ej alls vore död, dels att döden ej varit naturlig. Flera personer trodde sig skilda gånger ha sett ett fruntimmer i huset. På trappan vid köksdörren låg städse en ful svart hund och vid stora ingången satt mästadels en stor svart katt på vakt. R.-L. gjorde inga bekantskaper, umgicks med ingen och mottog få besök, en gång dock af hyresvärden.

* * *

Strax efter middagen på pingstafton — begravningsdagen — upphann en åkande hemmansägare från Örländaby i Borgstena vid Länghems grindar i Fristad ett äldre fruntimmer, som sade sig ha kommit för sent till tåget till Borgstena. Hon uppgaf sig vara sjuk och anhöll om att få åka med, hvilket beviljades. Hemmansägaren sökte inleda samtal med henne, men misslyckades; fick dock veta, att hon skulle till den nye målaren i Borgstena. Då de nalkades Örländaby aftog kvinnan sin hatt och kastade en schal öfver sig. Då, förmodligen, samma fruntimmer vid 3-tiden på e. m. passerar det gamla grå huset vid landsvägen vid Borgstena station, ser henne en person i huset och utbrister: »Nu kommer den som skall begravas om en timme», går till ett annat fönster och ser henne vid kökstrappan till villa Lugnhem, där målaren bodde, klappa den fula hunden på

hufvudet samt sedan försvinna inom dörren. Samma kvinna sågs äfven nämnda dag af en person på järnvägsstationen, som till sin värdinna utropade: »Nu går Ida Rehn in till målaren». Hon kom i lagom tid för att få åse sin egen jordafärd.

Man berättade för Lindström de rykten, som gingo. Han tyckte nog det var förargligt, men det vore inte lönt att röra vid det, för då blir kanske ryktena ännu värre, mente Lindström.

Utan att för någon ha omnämnt sin snara aflyttning från orten, lastades emellertid den 5 juli hans gamla gräyor och afgingo såväl dessa som han själf med eftermiddagståget till Herrljunga, med Göteborg som slutligt mål, till hvars domkyrkoförsamling flyttningsbevis uttagits. I B. drog man nu en lättnadens suck öfver att vara af med den mystiske mannen, men ryktena om en förmodad jordad sandpåse blefvo ihålligare.

Men intet är som skall vara fördoldt.

Det som skulle bringa ljus öfver det mystiska dödsfallet var ett annat dödsfall. En järnvägsarbetare Lars Gustafsson afled helt plötsligt, hvilken begrafdes å Borgstena kyrkogård söndagen den 21 juli. Dödgräfvaren Klas Lind hade därvid gräft så nära intill den »döda» hushållerskans kista att denna blotades och »gick sönder». Och något föranledd af ryktena tittade han litet på »liket» i den skadade kistan, hvilken befanns innehålla *intet lik alls, men två sandpåsar, liggande på halm och öfvertäckta med vadd*. Upptäckten meddelades genast kommunalstämmans ordf., som i sin tur underrättar pastor och denne länsmanen, som den 22 juli på f. m. tog fyndet i betraktande och höll polisförhör och per telefon hos åtskilliga polismyndigheter anhöll om R.-L:s och Pettersson-Rehns häktning.

*

*

*

Några dagar efter begrafningen begärde och erhöll R.-L. af pastor dödsattest och senare intyg af provinsialläkaren om den sjukdom Ida Rehn haft, då

han besökt henne, för utfående af hushållerskans lif-försäkringsbelopp i ett eller två bolag. Skriftliga och muntliga anmälningar om de nu ganska bestämda ryktena gjordes hos såväl pastor som länsmannen, men ingendera ansågo sig kunna ingripa. Den förre hörde i sig emellertid för på platsen, där paret förut bott och erhöill med R.-L:s utsago öfverensstämmande uppgifter.

Ett rykte sade, att den »döda» hushållerskan varit lifförsäkrad för 10,000 kr., ett annat rykte sade 6,000 kr. R.-L. hade emellertid uttagit dödsattest i två exemplar, hvilket tydde på, att kvinnan varit försäkrad i två bolag. Om försäkringsbeloppen utbekommits kunde ej konstateras. Att R.-L. emellertid sökt utfå försäkringsbelopp var känt. Han hade sålunda bedt en stationskarl vid Borås nedre att bevittna hans namnteckning för utfående af lifförsäkringsbelopp, hvartill emellertid stationskarlen nekat, då han ej kände R.-L. Vidare skulle R.-L. för en person sagt att han utfått pengar för lifförsäkring.

Något exakt rörande lifförsäkringarna kände man dock ej. Paret var borta och syntes ha utvecklat en viss list för att sopa igen spåren efter sig, ty utflyttningsbetyget till domkyrkoförsamlingen i Göteborg hade icke begagnats.

Länsman Setterblads till Göteborgs detektiva polisstation insända rapport öfver företagna undersökningar rörande det simulerade dödsfallet, innehöll följande förklaring af kontraktsprosten E. T. Sundler:

R.-L. hade ett par dagar efter begrafningen infunnit sig på pastorsexpeditionen och begärt att utfå två utdrag ur dödsboken för hushållerskan Rehn. Han begärde vidare att prosten skulle skriva på det ena utdraget dödsorsaken. Prosten förklarade, att han ej kunde göra detta, enär det vore läkarens sak att utfärda sådant dödsbevis. Icke desto mindre hade prosten på läkarebetyget skrivit »enligt uppgift lunginflammation».

Rosenqvist-Lindström hade vid samma tillfälle uppgifvit att hushållerskan varit försäkrad i bolaget Phoenix i Stockholm. Under hela tiden hade R.-L. förefallit prosten dyster och skygg.

Snart kunde emellertid detektiva polisen i Göteborg meddela, att Rosenqvist-Lindström den 22 juni

1907 af bolaget Skåne uppburit 10,000 kr. för försäkring å Ida Rehns lif. Beloppet hade lyftats i Göteborg. Samma dag hade R.-L. i en musikhandel i Göteborg köpt en grammofon för 275 kr., som han medfört till Borgstena. Den 6 juni hade R.-L. i samma musikhandel köpt en del musikskifvor till grammofonen för 120 kr. Dessa hade han emellertid ej själf medtagit, utan de skulle sändas under adress C. J. Lindström, Växiö.

* *

*

Ifriga spaningar efter bedragarparet pågingo. Enligt en den 24 juli verserande uppgift skulle paret då ha varit synligt i Malmö. En borgstenabo, som söndagen den 21 nämnda månad besökte ungdomsmötet i Herrljunga, sade sig där på f. m. ha sett R.-L. I Borås skulle han ha varit synlig på e. m. och på kvällen samma dag skulle man ha sett honom i Toarp.

Hvart hushållerskan tagit vägen var obekant. Man trodde hon sändts till »okänd» ort.

Men snart fick man med bestämdhet veta, att bedragaren Johan Rosenqvist-Lindströms hushållerska Ida Rehn hela tiden varit bosatt i Herrljunga hos en snickare Karl Andersson därstädes. Hon anlände dit en dag strax efter pingst och steg af tåget ett stycke strax intill stationen, där detta måst stoppa i förtid för Uddevalla-banans tåg.

En grindvakterska hade fixerat henne, men hade hushållerskan Rehn då snäst till henne och frågat, om grindvakterskan tyckte hon såg märkvärdig ut. Och tillade:

— Om man inte alltid är så väl klädd på resor så...»

För sitt värdfolk gick hon under namnet »fru Petterson» och hon visade sig sällan ute om dagarne. Så en söndag kom Rosenqvist och hälsade på henne.

På måndagen afreste paret efter att förut ha grundligt ekiperat sig.

* *

*

Den 27 juli häktades bedragarparet i Jönköping. Måndagen den 22 juli på eftermiddagen inträffade »herrskalet Pettersson» i Jönköping. Paret reste med

spårvägen åt Dunkehallar, så långt den räckte, och hyrde sig bostad i Statliden, ungefär en kvarts mil utanför egentliga staden men likväl på Jönköpings område.

»Ingeniör August Pettersson» — så var namnet — och hans följeslagarinna lefde stillsamt och tillbakadraget, kanske allt för tillbakadraget. Om dagarna visade man sig inte; först efter kl. 9 på aftonen gjorde man upp eld och lagade mat. Proviant var dels medförd, dels gjorde »ingeniören» ett par uppköp i en närliggande matvaruaffär.

Det tillbakadragna lifvet tillämpades, som nämndt, allt för starkt. En i samma trakt boende vaken och erfaren polisman, detektivkonstapeln J. A. Landén, fann herrskapet misstänkt och beslöt iakttaga dem. Han fann sina misstankar allt mera besannade och gjorde under tiden observationer. Slutligen ansåg han sig ha full visshet och meddelade sig med t. f. stadsfiskalen. Så beslöto båda att göra en påhälsning i ingenjörsfamiljen.

* * *

De båda herrarne valde en mycket sen visittid. En kvart före kl. 11 på kvällen knackade de på. Men herrskapet var icke hågadt att taga emot. Knackningarna förnyades, kanske något bestämdare, men alltjämt utan resultat. Då valde de besökande en mindre artig väg; de tryckte in en ruta och beredde sig tillträde genom fönstret.

Ingenjörsfamiljen måste bekänna kort. Men »ingeniören» var alls inte belåten med utgången.

— Jag som har gjort denna saken så bra! — sade han. — Här kommer ni och förstör det för mig.

Han tog emellertid saken ganska kallt och skänkte till och med polismännen sin »högaktning» för att de »skött sig så bra!»

R.-L. tyckte, att han gjort det riktigt bra. Ingen hade han behöft döda, tröstade han sig med.

På fråga, om han inte själf studsade inför den komedi, han spelade, svarar han, att han nog tyckte det var lustigt när »bönderna där uppe knogade på sandpåsen, så de blefvo krogryggiga», men han hade inte haft svårt ändå för att hålla god min utom »när

prästen sa', att sandpåsen skulle stiga upp igen, då måste jag dra' på mun — men han fick rätt fort nog».

— Jag tyckte, att jag betalade dödgräfvaren så bra — sade R.-L. vidare — att han gärna kunde låtit kistan vara! Han fick en hel femma! Och inte vet jag, hvad länsman hade med saken att göra. Det blir ändå »de store», som bli utskrattade för att de ha låtit lura sig.

Det som mäst förargade R.-L. var, att han inte satt pengarna i säkerhet. Det var så retfullt, tyckte han, så det måste han alltid ångra.

Om »dödsfallet» och begravningen berättade Lindström i öfverensstämmelse med hvad som är känt. Det var Rehn själf som lagts upp på bockar och med tillhjälp af stationskarlen lyfts i kistan, då endast fötterna syntes! Sedan på natten hämtade R.-L. sandpåsen, och »den döda» reste till Herrljunga.

— Var det inte cyniskt ändå, när ni kallade till er prästen och tog nattvarden med sådant i tankarne? — frågas Rehn.

Nej, tyckte hon. Hon var så sjuk så, och hon trodde så säkert att hon skulle dö. Det var först senare, som de hittade på »det andra».

Vid anhållandet innehade de omkring 8,000 kr., däraf 1,900 i kontanter och 6,000 kr. inestående på sparbanksbok.

De transporterades till Göteborg för att där undergå ransakning. Vid därstädes hållet förberedande polisförhör berättade Lindström, att han sammanträffat med Rehn i Stockholm 1894 eller 1895, hvarefter de följts åt. Lindström förklarade, att det var han, som kommit på tanken att genom simuleradt dödsfall söka utbekomma något lif försäkringsbelopp. Båda förklarade, att de ej förut hade varit straffade för brott.

Rosenkvists föregående, enligt egna uppgifter, äro i hufvudsak följande:

Året före det han konfirmerats flyttade han från hemmet i Ronneby landsförsamling till Stockholm, där han tog värfning vid Svea artilleriregemente. Efter tre års tjänst erhöi han afsked och tog två år senare värfning vid Svea lifgarde, där han tjänade ut kapitulationstiden. Efter att i fyra års tid ha innehaft olika slags arbetsanställningar i Stockholm, till-

trädde han våren 1889 anställning som arbetsförman vid Stockholms stads gasverk. Denna anställning innehade han tre eller fyra år, hvarefter han 7—8 månader var anställd som arbetsförman vid Stockholms vattenvärk. Därefter försörjde han sig med olika slags arbeten, däribland måleri, dels i Stockholm, dels i närliggande landsort till våren 1904.

Tre eller fyra månader tidigare hade R. stiftat bekantskap med Ida Rehn, som försörjt sig med att gå hjälp hos familjer. På förslag af Rosenqvist lämnade de Stockholm någon dag på våren 1904 och flyttade till Partilled, där de öfverenskommo att förhyra gemensam bostad för sommaren i Ugglums by.

På hösten 1904 flyttade Rosenqvist och Rehn till Fässbergs socken. Här öfverenskom man, att Rehn skulle taga en lifförsäkring på 10,000 kr. Rosenqvist hade då 200 kr. kvar af sina sparpängar. Efter att ett halft år ha varit bosatte i Tölö socken i Halland afflyttade de vid jultiden 1905 till Källareds socken, där ett mindre torpställe förhyrdes och där de läto kyrkoskrifva sig. Någon dag hösten 1906 flyttade de åter, denna gång till Toarps socken. Under vistelsen här försörjde de sig till en början med hönsafvel. I början af maj i fjol voro de båda åter på flyttningsstråten, nu nedslående sina bopålar i Borgstena.

Hvem kvinnan var, visste man ej, men att hon icke hette Ida Rehn hölls för säkert. Hon ansågs dock vara Carolina Petronella Lindström-Viqvist, född i Öfver-Enhörna i Södermanland.

I Öfver-Enhörna kyrkböcker inhämtas att födelsedagen, d. 17 maj 1852, är riktigt återgifven, att hennes moder var piga och att »fadern smyger i löndom», såsom uttrycket lyder. Modern gifte sig sedan, år 1857, med en f. d. gardist Lindström, och det är således efter sin styffader hon har detta namn. År 1860 utflyttade familjen till Turinge.

I början på 1900-talet bosatte sig R.-L. i Gnestrakten med en Ida Rehn, som enligt R.-L:s utsago verkligt där dog 1904. Dödsattest för henne utfärdades af provinsialläkaren Luhr i Gnesta. Genom något bedrägeri med denna dödsattest lyckades R.-L. få ut nämnda försäkringssumma för Carolina Petronella Lindström, som utgafs för att vara Ida Rehn.

Den verkliga Ida Rehn skulle varit undersätsig och pucketryggig.

Äfven den nu samman med R.-L. häktade kvinnan vitsordade riktigheten häraf.

Den rätta Ida Rehns lik uppgräfdes äfven å Vårdinge kyrkogård och undersöktes af förste provinsialläkaren.

* * *

Vid polisförhör berättade R.-L. vidare, att »Ida Rehns» försäkring i Skåne å 10,000 kr. hade tagits 1905, och premierna skulle erläggas halfårsvis med 129 kr.

Den 1 okt. 1906 anmälde Rosenqvist-Lindström på bolagets kontor, att han saknade pengar för den då förfallna premiens erläggande. Han fick då betalningsansånd på det villkor, att om premien ej erlades inom en månad, nytt läkarebetyg skulle företes. Någon dag i november betalade R.-L. den förfallna premien och företedde samtidigt ett af doktor Charlès utfärdadt läkarebetyg.

Om begrafningen upplystes: Sedan stationskarlen lämnat huset, steg Rehn upp ur kistan och uppehöll sig fortfarande några dagar i huset. Under begrafningsakten höll hon sig gömd i en i huset befintlig garderob.

Natten mellan den 17 och 18 lämnade Rehn, enligt R.-L:s utsago, huset och begaf sig till Herrljunga.

R.-L. erkände allt som rör bedrägerierna i Borgstena.

En icke obetydlig del af samtalet å detektivstationen i Göteborg med Borgstenaherrskapet gick ut på att undersöka, om icke möjligen det värda paret hade liknande förbrytelser på sitt samvete förut. De nekade naturligtvis bestämdt, men många omständigheter pekade i denna riktning.

Snart utröntes, att R.-L. äfven var

Förfalskare.

Han uttog den 4 juli utflyttningsbetyg till Göteborgs Domkyrkoförsamling, men inlämnade ej där betyget. I stället inlämnade han det den 19 juli i

Rångedala med uppgift att han ämnade bosätta sig i Toarp. Därvid företedde han ett intyg från Oskar Nilsson i Bråthult att han fått dennes löfte att bo å hans hemman. Detta intyg visade sig vara falskt. Äfven en vittnesnamnteckning å kvittot till »Skåne» för utfående af lifförsäkringsbeloppet är af honom förfalskad. Kvittot är bevittnadt af »F. Falander, hemmansägare, Borgstena», men denne, hos hvilken R.-L. var skrifven, förnekar namnunderskriften. R.-L. vill nu göra troligt, att en för honom obekant person, som uppgifvit sig heta Falander och vara hemmansägare från Borgstena, skrifvit namnet under det R.-L. och han sammanträffat i Brunnsparken i Göteborg.

* * *

Undan för undan kommo nya brott i dagen. R.-L. har varit

Bedragare hela sitt lif.

Några af hans tidigare meriter torde vara af inträsse att känna.

Så t. ex. kom för 23 år sedan en språksam och flott man in till en guldsmed i Borås och begärde få se på fina guld- och silfversnusdosor. Han, som var egendomsägare i trakten, ville hafva ett par med sig till påseende. En snusdosa skulle nämligen som subskriberad gåfva öfverlämnas till ortens skollärare. Ett par ganska dyra snusdosor medtogos.

Emellertid fattades misstankar och mannen efterspanades med polisens tillhjälp. Han befans då bo på ett litet ställe i Toarp. När efterspanarne infunno sig, var ej mannen i fråga hemma, sade en gammal gumma, som tog emot det oväntade besöket. Men vid lite närmare efterseende återfanns han, som lånat snusdosorna, i en skrubb. Och hvad bättre var äfven snusdosorna återfunnos och återtogos. Det är icke omöjligt, att den mannen, som lånade snusdosorna i tydlig afsikt att bedraga sig till dem, var just Rosenqvist-Lindström, hvilken alltså redan för 23 år sedan slagit in på den bana, å hvilken han på senare tiden kört fast, efter att ha vunnit en sådan ryktbarhet.

* * *

För 15 à 20 år sedan uppträdde R.-L. som fornsaksuppköpare samt handlade med diverse småsaker. I Molla socken, berättas det, gick han omkring med ett fint urstyrdt skrin samt begärde få se på fornsaker. Han gjorde äfven då i tvetydiga affärer. Så lämnade han värdelösa saker i pant på en del ställen, mot lån af en femma eller tia och löste aldrig ut dem. Hos en person i Molla, som hade nära släktingar i en annan socken, uppenbarade sig R.-L. en dag och bad denne utlösa ett par giktringar för släktingarne i fråga, enär dessa hade skickat bud med R.-L. med begäran härom. R.-L. fick sina 4 kr., men det framgick senare att detta endast var ett knep af honom.

* * *

Borgstenabedragaren Lindström har tidigare varit gift men skilt sig från sin hustru. Han var gift med en ärbar kvinna från Skåne och de hade ett barn tillsammans. Han bidrog ej till familjens uppehälle, hvarför hustrun lämnade honom. Hon var för några år sedan bosatt i Borås och försörjde sig med linsömnad.

* * *

Mot Sveriges praktiska liffförsäkringsförening har häktade Rosenqvist-Lindström erkänt sig ha föröfvat två bedrägeribrott, hvarigenom han tillnarrat sig omkring 2,100 kr., däraf 900 kr. för ett «dödsfall», genom hvilket Karolina Petronella Lindström skulle »aflidit» i Gnesta-trakten och 1,200 för det förut skildrade bedrägeriet i Västra Bodarne.

* * *

Vid bedrägeriet i Vårdinge (Gnesta-trakten) skulle sålunda ha tillgått:

Med den kvinna, samman med hvilken han nu häktats, bodde R.-L. ihop på 1890-talet i Stockholm, och flyttade sedan till Brännkyrka. Hon hette då Carolina Petronella Lindström, och de togo i nämnda liffförsäkringsförening en ömsesidighetsförsäkring.

Någon dag vintern 1902—03 flyttade Rosenqvist från Carolina Lindström, enär de blifvit oense, och

bosatte sig i Vårdinge socken hos en f. d. banvakt Eriksson å Sigfridslund. Han hade förut stiftat bekantskap med en annan kvinna, som uppgifvit sig heta Ida Rehn, och hade denna bekantskap föranlett brytningen mellan honom och Carolina Lindström. Ida Rehn, som var mycket sjuklig, flyttade hem till Rosenqvist i okt. 1903 och dog där ett par dagar senare den 23 i samma månad. Innan hon dog, hade hon i Stockholm uttagit utdrag af prästbetyg, af hvad orsak visste ej Rosenqvist. Detta betyg hade Rosenqvist hela tiden omhänderhaft. Efter dödsfallet beslutade Rosenqvist att för vederbörande prästman uppgifva den döda vara Carolina Petronella Lindström och efter begrafningen lyfta försäkringen å dennas lif. För Carolina Lindström, som han kort därefter träffade, meddelade han sin afsikt att begrava den döda i hennes namn, men omtalade icke för Lindström, att han ämnade lyfta försäkringen å dennas lif. Med Carolina Lindströms medgifvande uttog Rosenqvist utflyttningsbetyg för denna från Brännkyrka församling och lät kyrkoskrifva henne i Vårdinge. Sedan han i pastorsexpeditionen i Vårdinge anmält dödsfallet, uppgifvit den döda vara Carolina Petronella Lindström och af dr Luhr, som under Ida Rehns sjukdom behandlade henne, erhållit dödsattest, försiggick begrafningen af den döda å kyrkogården i Vårdinge.

* * *

Våren 1904 reste de till Göteborg, Carolina Lindström medförande den förut i Vårdinge socken aflidna Ida Rehns till Göteborgs domkyrkoförsamling ställda utflyttningsbetyg. Själaf hade R.-L. betyg till Stora Lundby, enär han genom andra personer hört omtalas, «att det skulle finnas god arbetstillgång där». Från Lundby flyttade de snart till Partilled och därpå till Hemsjö.

**När Rosenqvist-Lindström "dog" i Västra
Bodarne.**

Och huruledes han fick lif igen!

Det var i augusti 1904. Rosenqvist, som beslutat att «dö» för att bättra upp sina affärer, såg sig om efter en lämplig plats för denna handling och valet föll härvid på en lägenhet, tillhörig Joh:s Ohlsson i Bergsjödal, Hemsjö socken. Denna lägenhet förhyrdes på ett par månader, och Rosenqvist och hans hushållerska Ida Rehn slog sig ner därstädes i förhoppning att R., såsom de uppgäfvo, skulle därstädes upphjälpa sin mycket vacklande hälsa. Den 17 september läto de kyrkoskrifva sig inom Hemsjö socken. Bättringen gick emellertid klen, och lördagen den 24 september infann sig hushållerskan Ida Rehn, sorgkläd och under alla tecken till den djupaste smärta, å pastors-expeditionen i Alingsås för att anmäla att R. under natten aflidit. Anteckning om dödsfallet gjordes af den tjänstförrättande unge prästmannen i församlingsböckerna, och tillkännagifvande med anledning af dödsfallet om tacksägelse i Hemsjö kyrka utfärdades. Den sörjande kvinnan, hvars tåreflod näppeligen stod att häjda, beklagade sig inför prästen öfver det sorgliga i ställningen och utbad sig hans råd om hvar hon, som var okänd med förhållandena här på platsen, lämpligast skulle värkställa uppköpen i och för begrafningen.

Senare på dagen aflade hon ännu ett besök på prästgården och träffade då kontraktsprosten. Hon visade sig nu om möjligt än mer uppskakad än vid förmiddagsvisiten, och under tårar, som hardt när kväfde hennes röst, förklarade hon, att »det har skett något förskräckligt. Rosenqvist har kvecknat tel!» Då kontraktsprosten menade, att detta ju icke innebar någon anledning till förtviflan, fastmer till glädje, tycktes hon resignera en smula, men undrade dock hur man skulle få den uppståndne ånyo införd i församlingsböckerna. Sedan hon upplysts om att detta utan vidare kunde ske och att »tacksägelsen» om dödsfallet kunde inhiheras, lät hon förstå att efter

hvad som nu passerat hade de blifvit en »utskämma» i socknen och att det vore bäst att de flyttade därifrån.

På förfrågan om hur hon kunnat få den föreställningen, att R. varit död, upplyste hon, att R., som för att döfva sina grufliga plågor, af dr Sohlberg ordinerats intaga ett morfinpulver till natten, i stället intagit ej mindre än fem sådana och att detta orsakat att hon på morgonen funnit honom i ett tillstånd, som angaf att döden inträffat. Då hon efter sitt första besök i prästgården, och sedan hon hos dr Sohlberg erhållit en dödsattest — dr S. hade två gånger besökt »den sjuke» — hemkommit, hade emellertid R. visat sig i lefvande skepnad, hvarför hon skyndat tillbaka för att om möjligt bringa rättelse i kyrkoböckerna.

Med den af dr S. utfärdade dödsattesten, som blef den afsedda vinsten i hela tillställningen, lyckades, som förut är nämnt, R. utbekomma ett lifförsäkringsbelopp å sitt eget lif, och då »den döde» icke längre ansåg vistelsen i V. Bodarne behaglig, tog han utflyttningsbevis från socknen redan den 30 sept. för att på annan ort fortsätta sin industri.

Anledningen till R.-L:s återuppvaknande i Hemsjö är tydlig nog: Han hade på den tiden ännu icke utvidgat sin industri till att innefatta äfven begravningskomedien. Först på senare tid har han hunnit därhän, men på de tidigare stadierna drog han sig för det besvär, som en »begrafning» vållar.

Beträffande den ofvannämnda affären i Hemsjö framgick vid undersökningar följande:

Den 30 sept. 1904 ingick dödsattest, undertecknad »Alingsås den 24 sept. 1904, K. Sohlberg», däri intygades, att Karl Johan (Rosenqvist) Lindström, ålder 44 år 4 mån. 26 dagar, civilstånd ogift, samhällsställning värmästare, bostad V. Bodarne, Hemsjö församling, »afled i sitt hem den 23 sept. kl. 10,³⁰ e. m.» Som hufvuddödsorsak angifves hjärtförlamning och som bidragande dödsorsak akut reumatism. Försäkringsbeloppet 1,200 kr., har »jämligt testamentariska bestämmelser» utkvitterats af Ida A. A. Pettersson Rehn.

Beloppet lyftes på behörig utanordning hos lokal-föreningens föreståndare i Lundby, som till yttermera

visso tyckte det vara synd om Ida Rehn, att hon möjligen skulle på kvällen, som det var, slarfva bort pängarne, hvarför han bjöd henne stanna kvar öfver natten!

När Ida Rehn dog och vaknade till lif igen i Källered.

Under någon tid af 1906 var R.-L. bosatt i Källered tillsammans med en kvinna, troligen densamma som nu varit i hans sällskap, och som han uppgaf hade svårt hjärtlidande och stod under läkarebehandling af dr Wåhlén i Kungsbacka.

Så en dag hade enligt R.-L:s uppgift kvinnan dött, och R.-L. reste nu till ofvannämde doktor, anmälde dödsfallet och erhöll af honom ett intyg, med hvilket han begaf sig till kyrkoherde Sager i Fässberg för att utfå dödsattest och samtidigt göra förberedelser till begrafningen. Emellertid godtog kyrkoherden icke intyget, utan anmodade R.-L. att låta provinsialläkaren konstatera dödsfallet.

Nu gick R.-L. till komministern i ofvannämnda församling i samma ärende och anhöll att få begrafva kvinnan samma dag, emedan han så fort som möjligt skulle afresa från platsen. Här var lyckan honom bevågen, hvarför hans begäran om dödsattest villfors och begrafningen skulle få äga rum.

Af en eller annan anledning vågade R.-L. ej fullfölja sin plan, utan fann för godt att uppväcka kvinnan från de döda och kom samma dag tillbaka till komministern, med stor glädje omtalande, att hon endast varit skendöd och vaknat till lif igen. Komministern anmälde förhållandet till kronolänsmannen, och denne anställde polisförhör. Under förhöret berättade R.-L., att han vid hemkomsten skulle lyfta kvinnan ur sängen, hade hon vaknat till lif i hans armar. Kronolänsmannen misstänkte att inte allt var rätt ställdt och frågade om inte kvinnan var lif försäkrad, hvarpå svarades nej. Hon hade blifvit »sanslös af för mycken och oriktig medicin».

* * *

För mordbrand i Källered utfick R.-L. 300 kr.

När Rosenqvist-Lindström gjorde eldsvåda i Målsryd.

Borgstenabedragaren Rosenqvist-Lindström och hans hushållerska bodde, som bekant, en tid i ett hus vid Målsryds station utmed Alfvestajärnvägen. I oktober förra året tog han en brandförsäkring hos brandförsäkringsaktiebolaget Victorias ombud i Borås. Den 7 februari i år kom Lindström in till bolagets ombud och anmälde att eldsvåda timat i hans lägenhet kl. 9 e. m. föregående dag, genom att en lampa exploderat. Ombudet, som fick order af försäkringsbolaget Victoria att resa ut till Målsryd och värdera skadan, reste samma dag och var före Lindström på platsen. Frågor framställdes nu till hushållerskan, huru eldstillbudet yppat sig, men denna svarade i den mäst jämmerliga ton, att hon rakt ej visste något, emedan olyckan timat medan hon var borta och köpte mjölk. Lindström hade under tiden kommit till och redogjorde nu för eldsvådetillbudet. Lampan, som exploderat, hade stått på ett bord strax intill L:s bädd. På bordet låg hushållerskans klocka och i sängen låg ett elektriskt bälte, som L. värderade till 100 kr. och hvilka båda saker »förstörts» af elden. På stolar intill voro upphängda kläder, som skadats af elden. På ombudets fråga, huru man kunde hänga så mycket kläder så där ute i rummet och inte i klädkontor, genmälte L. nonschalant: »De ha varit ute till piskning och borstning».

Lindström var äfven mycket mån om att få upp skadorna så mycket som möjligt. L. fick upp skadebeloppet till kr. 360, men brandstodsbolaget ersatte med 213 kr.

På ombudet gjorde Lindströms hushållerska det intrycket att hon var helt och hållet viljelös gent emot Lindström. Han kommenderade henne i en myndig och befällande ton och hon löd som en väl dresserad hund. L. har nu erkänt, att såväl eldsvådan i Målsryd som i Källered varit anlagda af honom själf. Väcker bolaget åtal mot L. för detta bedrägeri, som skett inom Ås härad, kommer han äfven att få göra en resa till tingsstället Väby, för att där ransakas.

Ett annat bedrägeri synes följande tyda på:

Vid besök i Borås i maj i år (alltså före Borgstena-begravningen) innehade Rosenqvist-Lindström 2-å 3,000 kr., hvilka med all sannolikhet åtkommit genom bedrägligt förfarande, på hvad sätt är ännu icke utredt.

För vanhälgande af Guds ord.

Prosten Sundler i Fristad har hos kronolänsmän Setterblad anmält Rosenqvist-Lindström och Ida Rehn för det de gjort sig skyldiga till bedrägligt förfarande mot honom personligen, i det de narrat honom att obehörigen utföra ämbetsförrättning samt att utskrifva oriktig attest. Dessutom har hr Sundler anmält, att han ansåg brottet innebära ett vanhälgande af Guds ord och sakrament och sålunda falla under kategorien religionsbrott.

Litet af hvarjehanda angående Borgstena-affären.

Äfven i Länghem har ett främmande par, som tydligen vore de s. k. Borgstena-bedragarne, synts och sökt efter bostad i april månad, utan att finna någon lämplig.

I Borgstena uppgaf R.-L. sig vara absolutist, men ville likväl ha litet spirituosa att undfägna dem med, som skulle bära kistan till grafven. För den skull bad han en person att vara sig behjälplig å ett brefkort rekvirera »en liter». Personen skref: »Var god sänd pr omgående» etc. »Pr omgående», säger R.-L., »var ett ord, som jag skall lägga på minnet, ty då sändes det rekvirerade nog genast», hvilket torde visa, säger meddelaren, huru styf »författare» han var. Då hans husvärd meddelade honom ryktena, visade han emellertid ett brefkort, lydande ungefär sålunda:

»Eder skrift mottagen, genomläst och skall med acklammation införas samt honoreras med 50 kronor — Rabe.» Detta hade han helt säkert skrivit själf.

Maka sig, kapten! Skämtprässen sysselsatte sig med Borgstena-historien en vecka.

Söndags-Nisse kallar Rosenqvist-Lindström-Sandman vår egen Köpenick och låter honom säga: — *Maka sig, kapten!* Den här platsen ä min!

Dagens Nyheter tar dock skämttidningspriset med ett par högst burliska bilder från läkareundersökningen och begrafningen.

»*Likhet*» — *inför rättvisan*. En Jönköpingsbo, som till namn och delvis till utseende påminner om Borgstenabedragaren, blef i Kristiania anhållen af en detektiv, som trodde sig i honom finna den verkliga Rosenqvist-Lindström.

Förgäfves hänvisade Jönköpingsbon till sin yfviga mustasch, förgäfves till föregående resor genom Norge. Slutligen föll han på idén att visa sin bättre hälft — och si, hon »liknade» inte den begrafda Ida Rehn och återuppståndna »fru Pettersson», ej håller någon sandpåse. Och då vardt mannen lösgifven.

Samtidigt togs det verkliga sandpåsehärskapet i Jönköping.

Under Jönköpingsvistelsen skulle Ida Rehn till en granne ha sagt att hennes man vore byggmästare och hade för afsikt att bosätta sig i staden, där han ämnade uppföra ett stort hus.

Då bedragarne anhöllos hade de redan vidtagit åtgärder för att bege sig från staden. Afresan var bestämd att äga rum på söndag och de hade förden-skull gjort sitt bagage i ordning.

I parets rum påträffades vid undersökningen en massa tidningsurklipp behandlande det mystiska bedrägeriet. Lindström förklarade sig ha haft mycket nöje af läsningen om saken, som han ansåg vara något enastående i svensk brottmåls historia. Han be-tviflade ej håller att man skulle komma att, som han sade, »klämma efter honom grundligt».

En förklaring från d:r Möller. Provinsiälläkaren d:r A. Möller har beträffande dödsattesten afgifvit följande förklaring:

Det är hvarje läkares plikt att kostnadsfritt utfärda dödsattest för personer, som han haft under sin vård, så snart anmälan om dödsfallet gjordes. Någon likbesiktning finnes icke föreskrifven och det är läkarens skyldighet att sätta tro till lämnade uppgifter, så mycket mer som attesterna i fråga endast ha betydelse för statistiken och icke äro af ekonomisk betydelse. I detta fall var saken så mycket troligare som Rosenqvist-Lindström företett intyg från kyrkoherde Sundler om Ida Rehns fränfalle. Dylika attester utan likbesiktning utfärdas af mången läkare hundratals om året. Det förvånande ligger sålunda icke i att en läkare kan narras att utfärda en dylik oriktig dödsattest, det ligger däri att ett liförsäkringsbolag utbetalar liförsäkringsbeloppet på grund af en dylik attest. Också pläga försäkringsbolagen vanligen kräfvä andra och mera tillförlitliga intyg, innan de utbetala liförsäkringssummorna.

Borgstena-betragarnes signalement. Karl Johan Rosenqvist-Lindström är född 27 april 1860; hemort Toarps socken, Älfsborgs län; yrke f. d. måleriarbete; längd 1,80 mtr; ögon blå; hår svart; mustascher små bruna; ansiktsform aflång; näsa något inåtböjd; särskildt kännetecken kopparrätt ansikte.

Ida Augusta Albertina Pettersson Rehn: född 20 augusti 1869(?); hemort Toarps socken, Älfsborgs län; yrke hushållerska; längd 1,62 mtr; ögon blå; hår svart; ansiktsform aflång; näsa rak; särskildt kännetecken blek hy.

Några apropos till Borgstena- historien.

En Borgstena-historia till sjös.

Ett Göteborgsminne.

Knepet att genom simuleradt dödsfall lura lifförsäkringsbolagen är inte nytt. Tvärtom. Redan för ett 20-tal år sedan gick genom hela världens präss en historia om ett par individer, som lyckats lura ett stort försäkringsbolag på detta sätt, och — naturligtvis — hade idén runnit upp i en smart och fantasifull amerikanares hjärna.

Det var nog första gången den kriminella statistikens målsmän blefvo i tillfälle rikta sin vetenskap med ett nytt slags brott, men sedan dess har idén praktiserats åtskilligt — äfven i Göteborg. Mycket har ju staden haft i kontinental brottmålsväg, diverse utländska äfventyrare ha besökt den, och naturligtvis skulle göteborgskröniskans blad också fyllas af slikt pikanteri. Göteborg vore väl inte storstad äljes.

Det, som här nedan berättas, hände sig för jämt 15 år sedan och utgör ett inte oäfvat apropos till den i dagarne timade händelsen med de begrafda sandpåsarne och det bedragna lifförsäkringsbolaget.

Tiden är en mörk sensommar eller höstkväll. Scenen Göteborgs skärgård. Och berättelsen går litet fritt utan de torra polisprotokollen.

* * *

Hjälten i historien var en göteborgspojke, som försökt sig med litet af hvarje, mäst som kypare. Under sin servitörtid på Göteborgs restauranter hann

ynglingen, som hunnit bli man, med att sätta upp cigarraffär, men därmed var hans smartness inte så tillgodosedd. Han hade vidare vyer än så.

Ut i landsorten bar det, och inom kort finna vi honom som källarmästare och hotellarendator efter hvarannat i ett par ordinära svenska städer. Under tiden hade han hunnit ömsa namn och för att riktigt imponera på småstadsbrackorna, kallade han sig »*John Leyondahl, Direktör*».

Affärerna gingo emellertid ganska dåligt — för borgenärerna. För honom själf gick det inte sämre, än att han kunde lefva flott och gentilt, som det anstod en svensk källardirektör af modärnt snitt. Emellertid brände hans sista locus helt plötsligt, och efter att ha klarat skifvan med brandförsäkringsbolaget — förmodligen med andel i vinsten — begaf han sig till sin födelsestad.

Här gick han en tid och hvälfde stora planer, men rätt som det var kom det ett budskap att den förhoppningsfulle mannen lyktat sitt unga lif. Morgontidningen — Göteborg hade då bara en sådan — visste nämligen en vacker dag berätta, att John Leyondahl omkommit genom drunkning vid Bratten.

Enligt kvällstidningarnes utförliga referat af tilldragelsen, stödt på en berättelse af Leyondahls sällskap vid olyckstillfället, en ung handlande vid Vegagatan, hade båda begifvit sig ut till Bratten för att bada en eftermiddag. Sedan de klädt af sig vid Halsvik på västra sidan af Styrso, hade båda begett sig ut i vattnet, där de summit en stund. Plötsligt sjönk Leyondahl. Handlanden L., Leyondahls sällskap, hade då gifvit upp höga nödrop, skyndsamt klädt sig och begifvit sig i väg inåt ön för att anskaffa hjälp.

Folk kom tillstädes, men trots ifriga efterforskningar var och förblef den drunknade borta.

* * *

Andra akten i dramat rör sig om de händelser, som framkallades af handlanden L:s försök att utfå den drunknades lifassurans. Leyondahls lif var nämligen en kort tid förut ganska högt assureradt. Men akten, som började med värklig dramatisk spänning

och öppnade ett inträssant intrigspel slutade som en sannskyldig komedi.

Försäkringsbolaget, som tydligen inte ville utbetala assuranzen utan vidare, lät sig inte lura, utan afvaktade resultatet af de undersökningar, polisen lätit anställa. Det gick nämligen dunkla rykten i staden, att drunkningshistorien bara var ett påhitt, och miss-tankarne styrktes däraf, att man inte, oakadt pålands-vind rådde vid och efter olyckstillfället, kunde hitta den förolyckades lik. För öfrigt gick det rykten, att man efter olyckan sett Leyondahl både på båten på kvällen och efteråt i staden — maskerad förstås.

Polisen, som på goda grunder delade dessa miss-tankar, fann sig föranlåten att taga handlanden L. i fångsligt förvar. Och snart konstaterades det, att hela drunkningshistorien var ett väl planlagt bedrägeri. L., som under Leyondahls sista göteborgsvistelse blifvit bekant med honom, hade emellertid, som man också kunnat vänta, inte varit knepets upphofsman. Han hade bara varit ett lydigt redskap åt den betydligt fiffigare Leyondahl, som grubblat på denna plan alltsedan han läst i tidningarna om amerikanska snilledrag i den vägen.

Båda hade, sedan planen mognat, begifvit sig med en af eftermiddagsbåtarne till Bratten och omedelbart uppsökt det afsides liggande Halsvik, hvars terräng de förut noggrannt rekognoscerat. Därefter hade badningen försiggått i enlighet med hvad förut berättats. Men i stället för att drunkna hade Leyondahl klifvit i land och iklädt sig en andra omgång kläder, hvilka medförts i ett knyte. De han klädt af sig kvarlämnades naturligtvis som välbehöfligt bevismateriel.

Sedan, när mörkret fallit på, hade den drunknade »gått igen» till Brattens brygga och följt med båten till staden. Hufvudet var då betäckt af en bredbrätad slokhatt, ögonen doldes af ett par svarta glasögon och maskeringen fulländades af ett mörkt helskägg. Men fast han höll sig i skymundan i fartygets mörkaste delar hade man trots sig igenkänna honom.

Komedien fick ett hastigt, men inte — åtminstone för den ene deltagaren — lustigt slut. Handlanden

L. blef nämligen ådömd fängelsestraff, men Leyondahl, bedrägeriets upphofsman och arrangör, kom till Amerika och har sedan inte hörts af i fädernestaden.

* * *

Händelsen var samma år, 1892, Göteborgskrönikans största cause célèbre och kommenterades väl-deliga.

Naturligtvis gick händelsen igen i nyårets revy på stora teatern, där den kvicke revy- och kuplett-författaren Erik Sandberg gjorde Leyondahl till en centralfigur i späxet. När Leyondahl klef fram i bara skjortan för göteborgspubliken, sjöng han följande kupletter till en då populär amerikansk slagdäng-melodi:

*Mitt härrskap, ni förlåta får,
Jag kommer, som jag "går och står",
Men hoppas, ingens pryderi
Jag sätter uti bryderi!
För rästen, dä min arbetsdräkt,
Ty jag mig räkna kan helt käckt
Bland djärfva simkonstnärers tal —
Och namnet, det är Leyondahl.
Tararaboomdeaye ...*

*Förr var jag Ganymed så slängd
Och tjänte pängar uti mängd,
Men det är sådant släp och slit
Att springa och servera sprit,
Och därför — ack hvad jag var dum.
Jag valde annat fludium.
Det var, när jag till Bratten drog
Och "vatten öfver hufve't tog" ...
Tararaboomdeaye ...*

*För säker ej man vara må;
För säkerhetens skull också
Till en försäkringskarl jag klef
Och fick mig ett försäkringsbref.
Han ansåg mig för säker karl,
Försäkra', jag försäkrad var;
Med jag vill ge det råd, jojo,
Ej nån's försäkringar att tro.
Tararaboomdeaye ...*

*I sjön jag störta' mig helt käck
 Förutan någon vattuskräck;
 Och midt på blanka, ljusa da'n
 Jag drunkna utaf bara f—n.
 Men fick jag nå't? Nej, hårdt det känns,
 Jag fick ej till begrafning ens!
 Di säger, salta bad ä' bra —
 Men nej, det tycker inte ja'!
 Tararaboomdeaye ...*

*En drunkning brukar — eller hvad? —
 Ju oftast komma död åstad;
 Men denna gång — för tidsfördrif —
 Min drunkning bara väckte lif;
 Och sådant lif den väckte se'n —
 Ty ser ni, saken var just den —
 Jag sjönk, men det flöt intet opp,
 Som liknade min arma kropp.
 Tararaboomdeaye ...*

Ett falskt dödsfall för 40 år sedan.

En bohuslänsk föregångare till Rosenqvist-Lindström.

Det var i början af 1860-talet, medan lif försäkringsrörelsen ännu var ung. Och i Bohuslän var det. Där bodde en handlande, som hade det utmärkt förspändt. Affärerna gingo bra, och allt såg lofvande ut, hvarför han slog sig på att lefva högt. Men detta hade den vanliga följden. Skutan gled utför och var ett, tu, tre vid branten. Den störtade med starkt brak utför, och af den forne matadoren återstod intet. Nu gällde det emellertid att af eländet göra det bästa möjliga och dymedelst söka skapa en någorlunda dräglig framtid. Att tänka på ärligt och intensivt arbete kunde dock icke komma ifråga, utan frågan var: hvar och huru skall man hitta på något raffineradt och lönande bedrägeri, som förde fort och säkert till målet?

Det var snart funnet. Det fanns ju något, som hette lif försäkring. En sådan skulle man taga. Och

en stor. Den fordrade visserligen, att försäkrings-tagaren skulle ordentligt dö, innan beloppet utfölle, men det kunde man väl ordna på något sätt. Sedan han länge och väl grubblat öfver saken och funnit »knepet» utförbart, invigde han sin hustru i komplotten, och hon fann den ganska god, hälst som den skulle föra direkt till Egyptens köttgrytor.

Mannen tog sålunda en lifförsäkring på 30,000 rdr och betalade premierna under det första året mycket punktligt och ordentligt, arbetade och sträftrade i sitt anletes svett och såg allt annat än »dödlik» ut.

Men så blef han skral, mycket skral, och det såg ut som om han ej hade många dagar kvar. Det var en jämmer och klagolåt utan all ända. Och så en vacker dag, i skymningen, »dog» handlanden. Hustrun var så godt som otröstlig, men hvad var att göra? Mot döden spjärnar man förgäfves. Den sorgsna »änkan» skaffade kista och redde till för begrafningen. Hennes jungfru hjälpte henne med att lägga »liket» i kistan — det var också i skymningen —, och vänliga grannar hjälpte henne så godt de kunde, så att hon skulle få den aflidne hederligt i jorden.

Men innan det kommit så långt, att kistan fördes till kyrkogården, hade den »döde» stigit upp ur kistan och i densamma placerat ett par ekstockar, alldeles lika tunga som han själf, ty dem hade han vägt och afpassat förut. Och så försvann han. Men alla trodde naturligtvis, att han låg i sin kista, så att han till uppståndelsens dag skulle hvila i den grift, i hvilken kistan under mycken jämmer och gråt från de anhörigas sida sänktes.

Men då grafölet firades, befann sig den döde på väg till utlandet. Enligt öfverenskommelsen med hustrun skulle han resa till Tyskland och där, afvakta hennes ankomst med storkofvan, hoc est lifförsäkringssumman.

Den »döde» väntade och — lär visst vänta ännu i främmande land på hustrun och 30,000 kr., med hvilka dyrbara saker han skulle resa till Amerika för att där bygga ett nytt hem. Ty hustrun kom aldrig.

Hon hade nämligen blifvit kär i en annan och med honom och de trettio tusen riksdalerna rest öfver Oceanen.

En med sten fylld likkista.

Begravningshistorien från Borgstena har hos en och annan äldre person i den ort, där efterföljande timade, återkallat i minnet en annan, snarlik händelse, som någon gång under 1800-talets första decennier tilldrog sig i en annan af Vedens härads församlingar, nämligen i Hedareds kapellag af Bredareds pastorat.

Tilldragelsen är berättad af en gammal odalman från Hedaredsby.

Då man en gång på 1830-talet skulle öppna en ny graf på församlingens kyrkogård stötte dödgräfvaren på en gammal murken träkista, som föll sönder vid beröringen med spaden. Mannens förvåning och nyfikenhet väcktes af att i stället för hår och skelettdelar ett par ansenliga kullerstenar kommo till synes. Vid en noggrannare undersökning visade det sig, att kistan endast innehållit gråsten, och några lämningar af människoben kunde ingenstädes upptäckas.

Någon närmare utredning af, huru härmed hängde tillsammans, kom ej heller till stånd, men händelsen sattes af befolkningen i samband med en äldre, då i orten allmänt gängse sägen, som visste förtälja om en rik men till ytterlighet girig bonde som då hans hustru efter en kort sjukdom plötsligt aflidit, skulle i hemlighet och mot hög betalning hafva sålt den döda kroppen till kirurger för anatomiskt ändamål och före begravningen fyllt likkistan med gråsten.

Genom någon oförsiktighet skulle en aning om sakens verkliga sammanhang då hafva kommit ut i orten, och den långt senare påträffade, med sten fyllda likkistan skulle alltså hafva bekräftat sanningen af denna gamla sägen.

Att det verkligen förhållit sig så som ortsägnen berättar, är naturligtvis ingalunda omöjligt, så mycket mera om man betänker de svårigheter, det i forna tider erbjöd, att erhålla människokroppar för vetenskapliga, anatomiska studier.

Ofvanstående gamla historia återfinnes också i Vedens häradsrätts arkiv. Rapport om förhållandet insändes nämligen af dåvarande pastor loci till häradsrätten, till den åtgärd, den möjligen kunde föranleda. Huruvida från rättens sida något gjordes för att sprida ljus öfver denna sak, är ej bekant.

